

Noras patirti nuvedė į įdomius, bet skirtingus miestus

Atostogos. Tai vienas iš gražiausių lietuviškų žodžių. Turbūt visi man pritars – labai ilgai atostogų laukiame, o jos taip greitai prabėga. Na, bet įvairiaspalviai įspūdžiai, nuotykių, sutikti žmonių atminty lieka labai ilgam. Man atostogos – tai pažintis su naujais miestais, šalimis, jų tradicijomis. Noras kuo daugiau patirti šiame nuvedė į labai įdomius ir visiškai skirtingus miestus – Amsterdamą Nyderlanduose ir Vormsą Vokietijoje.

Amsterdame – kanalų žiedas

Amsterdamas – dviračių, kanalų, meilės ir laisvės miestas. Tai Nyderlandų Karalystės sostinė, vienas romantiškiausių ir gražiausių Europos miestų. Čia priskaičiuojama per 160 kanalų, kurių bendras ilgis viršija 75 km. Amsterdamo kanalų žiedas įtrauktas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Plaukiant kanalais laivu galima grožėtis dailiais senamiesčio namais ir siauromis gatvelėmis, stebėtis, kaip vietiniai geba pasistatyti savo automobilius šalia kanalų, kur nėra jokių apsauginių tvorelių. Nors Nyderlandai – gėlių šalis (apie tai liudija ir besileidžiant lėktuvu matomi didžiuliai šiltnamiai), sostinė jomis nėra pasipuošusi, ir dėl to niekas nesuka sau galvos – viešose vietose, kur ne kur, dažniausiai sodinamos daugiamėčių gėlių kompozicijos, o jei tarp jų veši kokia balanda – irgi niekam nėra motais. Tik kai kurie jungiantys kanalus tiltai padabinti gėlėmis, jomis puošiami viešbučiai, restoranai, patys gyventojai šalia namų irgi stengiasi pasistatyti kokį vazoną.

Skaudi žydų istorija

Amsterdamas taip pat garsėja savo muziejais. Vienas įstabiausių yra Anos Frank, žydų mergaitės, Holokausto aukos, parašiusios įžymų dienoraštį, muziejus, t. y. namo dalis, kur Antrojo pasaulinio karo metais nuo nacių persekiojimo drauge su Van Pelsų šeima slapstėsi pati Ana Frank su savo seserimi, mama ir tėčiu. Slapstyti jiems padėjo Viktoras Kugleris, Oto

Franko bendradarbis. Namas labai mažas, siauras (kaip ir daugelis Amsterdamo senamiesčio namų), tad sunku įsivaizduoti, kaip čia beveik dvejus metus niekur neišeidami gyveno septyni žmonės. Išlikę autentiški kambariai, kai kurie daiktai, o į slėptuvę patenkama pro pasukamą knygų spintą. Deja, šeimas kažkas išdavė ir visi jie buvo išvežti į koncentracijos stovyklas, kur dėl ligų mirė. Gyvas liko tik Anos tėtis Otas Frankas, po karo išleidęs dukters dienoraštį (originalai eksponuojami šiame muziejuje). Norint jame apsilankyti, bilietus reikia pirkti tik internetu ir gerokai iš anksto, nes eilės milžiniškos.

Įspūdingos meno kolekcijos

Šie metai Nyderlanduose paskelbti Rembranto metais, mat minimos dailininko 350-osios mirties metinės. Ir nors Amsterdamo veikia Rembranto namai-muziejus, jo darbai saugomi kitame – Rijks muziejuje. Tai Amsterdamo valstybinis meno ir istorijos muziejus, kuriame sukaupta didžiulė Nyderlandų ir visos Europos meno kūrinių kolekcija nuo XII amžiaus iki šio tūkstantmečio. Muziejaus „žvaigždės“ be paties Rembranto yra Janas Vermejeris, Van Gogas, olandų „Aukso amžiaus“ dailininkai. Žymiausias Rembranto darbas „Nakties sargyba“ šiuo metu tiriamas itin pažangiu metodu – makro x-ray fluorescenciniu skenavimu, kuris rodo įvairius cheminius elementus dažuose. Tyrimo metu bus nustatomi pigmentai, kuriuos naudojo menininkas, bus tirama, kokius pokyčius paveikslas patyrė nuo XVII a., kai buvo nutapytas. Be meno kolekcijų žavi ir pats muziejaus pastatas su didingais vitražais, sienų tapyba ir nuostabus grožio moksline biblioteka, didžiausia vieša meno istorijos biblioteka Nyderlanduose.

Skrydis moderniu liftu

Buvusioje „Heineken“ o alaus darykloje dabar veikiančis muziejus supažindina su šio alaus ir sėkmingo šeimos verslo, kilusio iš didelės aistros, istorija, kurią pasakoja vienos iš šeimos verslo palikuonių holograma. „Heineken“ įkurtas XIX a. viduryje, muziejuje galima pasidairyti po pačią, dabar jau neveikiančią, istorinę alaus

daryklą bei susipažinti su alaus virimo technologija. Ekspozicijoje be istorinių elementų nemažai įvairių interaktyvių pramogų, susijusių su kultūra, sportu, t. y. visu tuo, ką šiais laikais remia viena didžiausių ir moderniausių alaus pramonijų. Į bilieto kainą įtraukta ir alaus degustacija, ja galima mėgautis „Heineken“ bare ant stogo.

Jau naujoviškesnė Amsterdamo įžymybė – A'damo bokštas su aukščiausiomis Europoje sūpynėmis (100 m virš žemės). Kaip rašo patys bokšto statytojai, skrydis į jį moderniu liftu trunka 22 sekundes ir iš čia atsiveria puiki visos sostinės panorama.

Švenčia žmogaus laisvę

Amsterdamas taip pat tituluojamas tolerancijos ir skirtingų žmonių miestu – nedaug pasaulyje yra vietų, kur galima sutikti tokią galybę skirtingų rasų, tautybių, orientacijos žmonių. Tuomet, kai lankiausi, Amsterdamo vyko kasmetinis seksualinių mažumų, žmogaus teisių ir laisvės paradas „Canal Pride Amsterdam“ – vienas iš spalvingiausių ir linksmiausių metų renginių. Jo metu daugiau nei 80 išpuošusių valčių plaukia Prinsengracht kanalu. Valtys įsitaisto miesto valdžios atstovai, kovotojai už žmogaus teises, sportininkai, įvairių kompanijų, imonių, įstaigų, universitetų ir t. t. komandos. Kaip pasakojo vienas iš pažįstamų, gyvenančių šiame mieste ir besimokančių universitete, į paradą laivą labai sunku patekti, reikia užsisakyti vietą jau žiemą, nes norinčiųjų švęsti žmogaus laisvę itin daug. Mane sužavėjo 75+ laivas, kuriame plaukė vyresnieji LGBT+ nariai, kovotojai už kiekvieno žmogaus teises. Džiugu buvo matyti Lietuvos trispalvę laivą, skelbiančią šalį, kuriose paisoma žmogaus

Amsterdamo savivaldybės valtis.

Rijks muziejaus biblioteka.

Monumentas Martinui Liuteriui ir Reformacijai Vormse.

teisių. Amsterdamas parodo metu tampa vienu dideliu vakarėliu visiems. Šeimos, draugų grupės išsinuomoja laivelius ir juose pasitinka parodo dalyvius. Tikras žmogaus laisvės pojūtis, o ne toks, kaip deklaruoja vienas pilietis, labai norintis mūsų rajone būti išrinktas į Seimą.

Vormsas – seniausias Vokietijoje

Kita įdomi šios vasaros atostogų stotelė – Vokietijos miestas Vormsas ant Reino upės kranto, turbūt kiek nepelnytai aplenkiamas turistų. Vormso istorija prasideda V amžiuje. Kalbama, kad čia vyko garsio-

sios vokiečių epinės poemos „Nibelungų giesmė“ veiksmas. Ne veltui miesto simbolis yra drakonas. Miestas garsus savo architektūriniais paminklais: didžiule puošnia romanine šv. Petro katedra (XII a.) su 6 bokštais, daugybe romaničių, gotikinių bažnyčių, sinagoga, rotušė, įspūdingais miesto vartais. Viduramžiais Vormsas buvo laisvas miestas. Čia pastatytas didžiausias pasaulyje paminklas Reformacijai ir jos idėjiniam vadui Martinui Liuteriui. Būtent Vormse jis tikėjosi apginti savo mokymą ir iškviestas į sušauktą aukščiausių bažnyčios galvų susirinkimą pristatė garsiąsias 95 tezes. Liuteris drąsiai ir atvirai gynė savo įsitikinimus ir už tai imperatoriaus ediktu buvo paskelbtas už įstatymo ribų. Pasak tyrinėtojų, Vormse Liuteris ištarė garsiąją frazę: „Čia aš stoviu. Aš negaliu kitaip. Tepadeda man Dievas“. Didžiulis memorialas Reformacijai pastatytas XIX a., jo centre – Liuteris, stovintis virš ankstyvųjų reformatorių, apsuptas princų ir mokslininkų, taip pat reprezentuojami svarbiausi Reformacijos miestai, tarp jų Karaliaučius ir Ryga, vaizduojamos įvairios Reformacijos scenos.

Vormse išlikusios seniausios Europoje žydų kapinės „Šventasis smėlis“ (XI a.), kur paskutiniai palaidojimai datuojami XX a. 4 dešimtmetyje.

Atostogos, atostogos... Liūdna, kad jos baigiasi, bet būkime optimistai – metai prabėgs ir jau greitai vėl galėsime mėgautis naujais įspūdžiais, pamatyti tai, kas dar nematyta ir patirti pažinimo džiaugsmą.

Nerija VALINČIENĖ
Autorės nuotr.

Projektai

Alėjoje žaliuos ir jokiškių ažuoliukas

Jakų bendruomenės trylika atstovų rugpjūčio 12-19 dienomis dalyvavo tarptautiniame projekte. Kartu su lenkais, vokiečiais, taip pat Kaišiadorių atstovais aptartos bendradarbiavimo gairės.

Vokietijoje projekto metu dalyvauta įvairiose veiklose: po Frau Garreis piešimo parodos visi piešė savas šalis. Jakiškiai piešinį įrėmimo širdelėmis. Visiems smagu buvo klausytis būgnų grupės „Cobra“.

Sporto aikštyne vyko draugiškos futbolo varžybos, kuriose dalyvavo ir Jakų moterų futbolo komanda, taip pat Vokietijos atstovai (vadovas Uwe Augustin), 2-asis meras Lingeno Stefan Heskamp, futbolo treneris Alois Taubken.

Olandijoje mus lydejo Ben van Lochem. Čia susipažinome su socialine veikla bei savanoryste. Emsbürene aplankėme Ulla ir August Feldmann. Ulla parodė savo ažuoliukų parką, bet lietuviško ažuolo ten nebuvo. Tad Jakų bendruomenė pažadėjo pristatyti lietuvišką ažuoliuką į nuostabią alėją. Olandijoje aplankėme labai gražų parką „Arboretum de Lutte“.

Nuoširdžiai dėkojame Frauen helfen frauen bendruomenės tarybai bei primininkei Christine Lux. Taip pat dėkojame Klaipėdos rajono savivaldybei, skyrusiai 200 eurų pagal tarptautinių projektų programą bei Klaipėdos rajono turizmo centrui už reklaminius bukletus, kuriuos įteikėme Vokietijos atstovams.

Kęstutis DVARIONAS

Jakų bendruomenės pirmininkas

